

ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ:2021-22

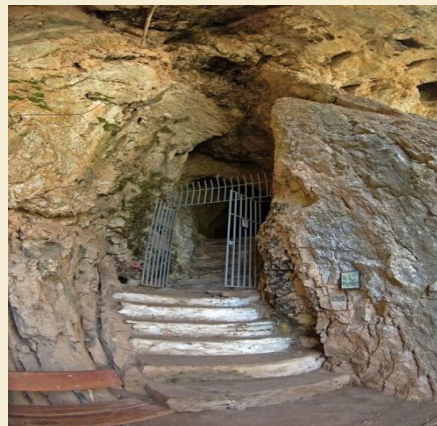

Ν. ΕΒΡΟΥ /ΒΡΑΧΩΔΗΣ ΝΑΟΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

Ο Βραχώδης Ναός των Αγίων Θεοδώρων είναι χτισμένος μέσα σε σπήλαιο και διαθέτει πλούσιο ζωγραφικό διάκοσμο. Το σπήλαιο βρίσκεται έξω από την Αλεξανδρούπολη. Διαθέτει χτιστό τέμπλο και θυμίζει τις σπηλαιώδεις εκκλησίες της Καππαδοκίας. Η τοιχογραφία του βραχώδη ναού των Αγίων Θεοδώρων διακρίνεται σε δύο φάσεις: η πρώτη είναι του 11^{ου} αιώνα και η δεύτερη του 13^{ου}.

Στον Βραχώδη Ναό των Αγίων Θεοδώρων κυριαρχεί η μορφή της Παναγίας, οδηγώντας τους μελετητές στο συμπέρασμα πως αρχικά το εκκλησάκι ήταν αφιερωμένο στη Θεοτόκο.

Σε άλλο σημείο βλέπουμε την **"Μήτηρ του Θεού"**: η Παναγία ένθρονη κρατά το Χριστό και είναι πλαισιωμένη από τους αρχαγγέλους. Τέλος, στον βραχώδη ναό των Αγίων Θεοδώρων υπάρχει η σκηνή του **ασπασμού** μεταξύ δύο γυναικείων (**Παναγία-Ελισάβετ**). Από τις υπόλοιπες τοιχογραφίες στο Βραχώδη Ναό των Αγίων Θεοδώρων ξεχωρίζει η **"Δέηση"**, όπου δεσπόζει η **μορφή του Χριστού με την επιγραφή "Εγώ ειμί το φως του κόσμου"** και ο **"Αρχάγγελος"**, μια ολόσωμη μορφή που φορά πολυτελή ενδυμασία και κρατάει στο χέρι μια σφαίρα – θεωρείται μάλιστα από τις παλαιότερες του ναΐσκου.

Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ / ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Στην ανατολική πλευρά της πόλης ***εντός του φρουρίου*** βρίσκεται ο ***ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου***, ο οποίος χρονολογείται περίπου στο ***1800*** και χτίστηκε στα ερείπια βυζαντινού ναού. Πρόκειται για ένα τετράκλιτο με νάρθηκα ναό του οποίου η ιδιαιτερότητα είναι ότι ***το δάπεδο του είναι σε χαμηλότερο σημείο από τον προαύλιο χώρο***. Μέσα στο ναό φιλοξενείται η ***θαυματουργή εικόνα της Παναγίας 15ου-16ου αιώνα*** καθώς και ένα ***ξυλόγλυπτο τέμπλο ηπειρωτικής σχολής***, ένας δεσποτικός θρόνος και ένας άμβωνας 19ου αιώνα.

Ν. ΞΑΝΘΗΣ / ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

Πολιούχος της Ξάνθης. Βρίσκεται στην Παλαιά Πόλη και έχει τη μορφή τρίκλιτης, τρισυπόστατης βασιλικής. **Το κεντρικό κλίτος είναι αφιερωμένο στο Γενέσιο του Τιμίου Προδρόμου, το βόρειο στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και το νότιο στο νεομάρτυρα Άγιο Γεώργιο τον εν Ιωαννίνοις.** Σύμφωνα με δύο ανάγλυφες εξωτερικές επιγραφές, ο ναός ανοικοδομήθηκε το **1839**. Η τελευταία ανακαίνιση έγινε μεταξύ των ετών **1995 και 1996**. Ο ναός γιορτάζει 2 φορές τον χρόνο, στις **24 Ιουνίου**, ημέρα της γέννησης, και στις **29 Αυγούστου**, ημέρα Αποτομής της κεφαλής του Τιμίου Προδρόμου.

Ν. ΔΡΑΜΑΣ / ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΙΚΟΣΙΦΟΙΝΙΣΣΑ

Παναγία η Εικοσιφοίνισσα, με την αχειροποίητο θαυματουργό εικόνα της, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα της Μακεδονίας και είναι το παλαιότερο εν ενεργεία μοναστήρι στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Βρίσκεται στα όρια των νομών Σερρών – Καβάλας, αλλά εκκλησιαστικά ανήκει στη Μητρόπολη Δράμας. **Η ίδρυση** της μαρτυρικής μονής της Μακεδονίας **χάνεται στα βάθη των αιώνων**. Πάμπολλες παραδόσεις αναφέρουν ότι ο **Άγιος Γερμανός**, που ασκήτευε στην Ιερά Μονή Προδρόμου, στον Ιορδάνη ποταμό, εγκατέλειψε την Παλαιστίνη και με όραμα που είδε από άγγελο εκ της Παρθένου, ήρθε στη θέση Βίγλα του Παγγαίου το 518 μ.Χ.

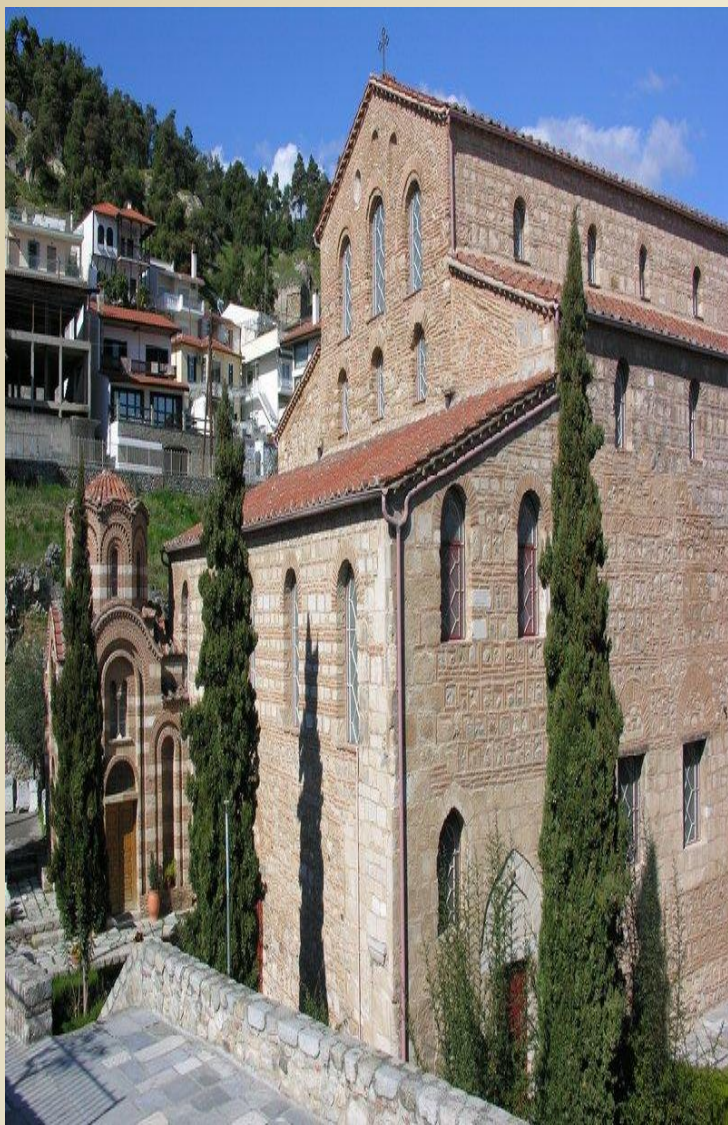
Το επιβλητικό τετράγωνο (20 X 20 μέτρα) Καθολικό των Εισοδίων της Θεοτόκου διαθέτει όμορφο τέμπλο, ενώ **το Ιερό Βήμα σώζεται από τον 11ο αιώνα**. Στο ξυλόγλυπτο επίχρυσο **τέμπλο** του Καθολικού βρίσκεται η **αχειροποίητος και θαυματουργή Ιερά Εικόνα**. Εκτός από το ναό, το μοναστήρι περιλαμβάνει ξενώνες, τα κελιά των μοναζουσών, Τράπεζα, αρχονταρίκι, μουσείο, τα παρεκκλήσια της Αγίας Βαρβάρας (με Αγίασμα) και της Ζωοδόχου Πηγής, εργαστήρια κεντητικής και αγιογραφίας κ. α.

Ν. ΚΑΒΑΛΑΣ / ΤΟ ΙΕΡΟ ΒΑΠΤΙΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΛΥΔΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΑΣ

Βρίσκεται στη **Λυδία Καβάλας**, κοντά στον αρχαιολογικό χώρο των Φιλίππων. Εκεί, στον ποταμό που κυλά στον εξωτερικό χώρο του ναού, **βαφτίστηκε η πρώτη χριστιανή της Ευρώπης, η Λυδία**. Η πρόσοψη του ναού συντίθεται από τρία τόξα, έτσι όταν εισέρχεται ο επισκέπτης στο Βαπτιστήρι, αντικρίζει μία σειρά από **κίονες**, στη μέση των οποίων βρίσκεται μία **μαρμάρينه κολυμβήθρα**, που υποκαθιστά τον καθαρτήριο ρόλο του ποταμού. **Κυριαρχεί το μάρμαρο**, ενώ το άσπρο χρώμα του ναού σε συνδυασμό με τον αρχιτεκτονικό διάκοσμό του μας θυμίζουν **στοιχεία της αρχαιοελληνικής παράδοσης και του νεοκλασικού προτύπου**.

Ν. ΣΕΡΡΩΝ / Ι.Ν.ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

Ο ναός των Αγίων Θεοδώρων θεωρείται το πιο σημαντικό **Βυζαντινό κτίσμα** της πόλης των Σερρών, Παμπάλαιος ναός η κατασκευή του οποίου χρονολογείται μεταξύ του **5^ο και 6^ο αιώνα μ. Χ.** Κατά τα **βυζαντινά χρόνια ο ναός αυτός ήταν Μητροπολιτικός Ναός.** Δυστυχώς όμως είχε δεχτεί μεγάλες καταστροφές στη σύγχρονη ιστορία του, αφού πυρολύθηκε από τους Βούλγαρους τη πρώτη φορά το 1849 και δεύτερη φορά το 1913.

Ν. ΚΙΛΚΙΣ / Ι.Μ. ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η Ιερά Μονή Αγίου Γεωργίου είναι η παλαιότερη μονή που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα των Σερρών.

Η ιστορία της χάνεται στα βάθη των αιώνων καθώς χρονολογείται ότι χτίστηκε **το 1800** και παρόλο που προσπάθησαν να την καταστρέψουν πολλοί κατακτητές παρέμεινε αλώβητη.

Τα αραβικά στοιχεία είναι ευδιάκριτα στην κατασκευή της αφού χτίστηκε από **Αρβανίτη ο οποίος στη συνέχεια βαφτίστηκε Χριστιανός.** Από τη μονή διασώζεται το καθολικό της, σε καλή σχετικά κατάσταση. Πρόκειται για τρίκλιτη τρουλλαία βασιλική, με ημικυκλική κόγχη στο ανατολικό τμήμα. Ανοικτό προστώο περιτρέχει το καθολικό στη νότια και δυτική πλευρά. Τα παράθυρα διακοσμούνται με οξυκόρυφα από γρανιτόπετρα πλαίσια και οι δύο είσοδοι φέρουν μαρμάρινα θυρώματα καλή τέχνης. Ο τοιχογραφικός διάκοσμος στον δυτικό τοίχο, με παράσταση **Δευτέρας Παρουσίας** και στο βόρειο ο **αρχάγγελος Μιχαήλ** και διάφοροι άγιοι εκατέρωθεν αυτού. **Η ιστορήση του ναού βάσει επιγραφής έγινε το 1858.** Η ανέγερση της μονής ολοκληρώθηκε το 1834. Το τέμπλο, που χωρίζει τον κυρίως ναό από το Ιερό Βήμα, είναι ξυλόγλυπτο και φέρει εικόνες του 19ου αι. **Από το μοναστήρι αναφέρεται ότι ξεκίνησε ο Μακεδονικός αγώνας.**

Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ / Ι.Ν.ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΟΤΟΝΤΑ

Η Ροτόντα είναι **θολωτό κυκλικό κτίσμα του 4ου αιώνα** στη Θεσσαλονίκη, παρόμοιο με το Πάνθεον της Ρώμης. Η αρχική χρήση του δεν είναι γνωστή αλλά διατυπώθηκαν ως τώρα διάφορες υποθέσεις: ότι υπήρξε ναός του Διός, ή των Καβείρων, ότι κατασκευάστηκε από τον Καίσαρα Γαλέριο ως μαυσωλείο του, ή ως αίθουσα του θρόνου στο ανακτορικό συγκρότημα. **Μετατράπηκε σε ναό την παλαιοχριστιανική περίοδο**, τον οποίο κάποιοι ερευνητές ταυτίζουν με τον ναό των Ασωμάτων Δυνάμεων που αναφέρουν οι βυζαντινές πηγές. Το 1591 μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος από τον σείχη Hortaci Suleiman Efendi. **Μετά την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, το 1912, αφιερώθηκε στον Άγιο Γεώργιο.**

**Συμπεριλαμβάνεται
στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά
μνημεία της
Θεσσαλονίκης ως Μνημείο
Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.**

Ν. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ / Ι.Ν. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΧΑΛΙΚΙΔΙΚΗΣ

Το πανέμορφο αυτό εξωκλήσι βρίσκεται κοντά στη Ν. Σκιώνη και χρονολογείται από τον **16ο αιώνα**. Στο ναό φυλάσσεται **εικόνα της Παναγίας ζωγραφισμένη σε όρθια βάση αγάλματος**. Σύμφωνα με τη **λαϊκή παράδοση**, η εικόνα έφτασε στο εξωκλήσι **πλέοντας από τη Θεσσαλία**. Στο εσωτερικό του ναού οι επισκέπτες μπορούν να διαβάσουν το κείμενο της ιστορίας και των **θαυμάτων της εικόνας της Παναγίας Φανερωμένης**.

Ν.ΠΕΛΛΑΣ / Ι.Ν.ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

Πρόκειται για μία τρίκλιτη βασιλική που χρονολογείται στα **μέσα του 19ου αιώνα**. Το **πυργοειδές κωδωνοστάσιο**, το οποίο είναι ανεξάρτητο, βρίσκεται στη ΝΔ πλευρά της εκκλησίας και χτίστηκε το **1930**. Η εκκλησία φέρει δύο εισόδους στη νότια και δυτική πλευρά, ενώ τα παράθυρα της διαμορφώθηκαν κατά τις επισκευαστικές εργασίες του 1950. Στο εσωτερικό το παλιό δάπεδο έχει αντικατασταθεί με μωσαϊκά πλακάκια. Στη δυτική πλευρά, πάνω από τον πρόναο διαμορφώνεται ο γυναικωνίτης. Οι **φορητές εικόνες του 19ου αιώνα**, που διατηρούνται στο ναό υπενθυμίζουν στους πιστούς την παλαιότητα του.

Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ / ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ

**Η Ιερά Μονή Παναγίας
Σουμελά είναι χριστιανικό
μνημείο της Τουρκίας.**

Λειτουργούσε ως μοναστήρι έως τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Η προέλευση του ονόματος προέρχεται από τη Λαζική λέξη *σούμελα* [sumela], που σημαίνει **Αγία Τριάδα**. Σύμφωνα με την παράδοση, το 386 οι **Αθηναίοι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος** οδηγήθηκαν στις απρόσιτες βουνοκορφές του Πόντου μετά από αποκάλυψη της Παναγίας, με σκοπό να ιδρύσουν το μοναχικό της κατάλυμα.

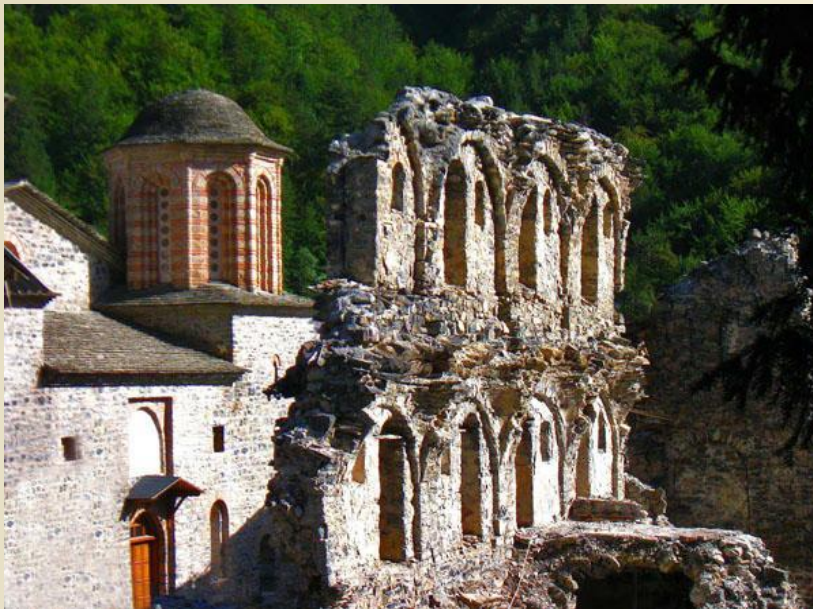
Η εικόνα της Παναγίας, μετά από ενέργειες του Ελευθέριου Βενιζέλου το 1930, μεταφέρθηκε από τον Πόντο στην Ελλάδα και αρχικά φιλοξενήθηκε στο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας.

Επιθυμία των Ποντίων ήταν να βρεθεί κάποιο μέρος βραχώδες και ήσυχο, παρόμοιο με αυτό στον Πόντο, ώστε να χτιστεί η **"Νέα" Μονή"** που θα φιλοξενούσε την εικόνα, κάτι που έγινε τελικά το 1951 στην περιοχή της Καστανιάς στο Βέρμιο, κοντά στην Βέροια Ημαθίας.

Ν.ΠΙΕΡΙΑΣ / ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΕΝ ΟΛΥΜΠΩ

Ο Άγιος Διονύσιος ο εν Ολύμπω, κατά κόσμον Δημήτριος Καλέτσης, γεννήθηκε περίπου το **1500** στο χωριό Σκλάταινα Καρδίτσας, στη σημερινή **Δρακότρυπα**. Αφού πέρασε από τις μονές του Μεγάλου Μετεώρου στην Καλαμπάκα, το Άγιο Όρος και άλλες, **το 1542 εγκαταστάθηκε στον Όλυμπο**. Σε υψόμετρο 900μ. μέσα στο φαράγγι του Ενιπέα, σε φυσικό οχυρό πλάτωμα, ανάμεσα σε δύο ρέματα και σε κοντινή απόσταση από το Λιτόχωρο, έχτισε την παλαιά Μονή. **Την αφιέρωσε στην Αγία Τριάδα, αργότερα, όμως, επικράτησε να ονομάζεται Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου εν Ολύμπω.**

Ν.ΦΛΩΡΙΝΑΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

**Ο Μητροπολιτικός
Ναός της Φλώρινας
είναι αφιερωμένος στον
Άγιο Παντελεήμονα.**

Πρόκειται για μία πεντάκλιτη βασιλική με τρούλο, κατασκευασμένη εξ ολοκλήρου από σκυρόδεμα, επενδυμένη με πελεκητή πέτρα και με διαστάσεις 31 μ. μήκος, 19,5 μ, πλάτος και 25 μ. ύψος. Τα κλίτη διαχωρίζονται με **14 κίονες** και τέσσερις πεσσοί στηρίζουν τον τρούλο, που διακοσμείται με τόξα, ημιθόλια και σταυροθόλια. **Το δάπεδο** του ναού είναι στρωμένο με **ψηφιδωτό μωσαϊκό**. Εξωτερικά, στα δύο άκρα της δυτικής πλευράς του ναού, διακρίνει κανείς τα **δύο κωδωνοστάσια, που έχουν ύψος 23 μέτρα**. Στο αέτωμα της δυτικής πλευράς του ναού απεικονίζεται **σε ψηφιδωτό ο Κύριος με τους μαθητές του να πλέουν στα κύματα**. Την αγιογράφηση επιμελήθηκε ο αγιογράφος Δημήτριος Ρίτσος.

Ν.ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ / ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΣΙΑΤΣΙΑΠΑ

Μεταβυζαντινός Ναός που βρίσκεται, έξω από τα όρια της **τειχισμένης πόλης** στην **βορειοανατολική πλευρά της λίμνης της Καστοριάς** που ονομάζεται από τους Καστοριανούς **Απόζαρι**.

Είναι κτίσμα των **αρχών του 17ου αιώνα** και τιμάται στη μνήμη της θεομητορικής γιορτής των **Εισοδίων της Θεοτόκου**, ενώ φέρει το προσωνύμιο «του Τσιατσιαπά» λόγω της γειτνιάσής του με το **λαμπρό αρχοντικό Τσιατσιαπά**. Σύμφωνα με αναφορές στα σημειώματα εκκλησιαστικών βιβλίων της Καστοριάς ο ναός ταυτίζεται πολύ πιθανά με καθολικό μονής που αποτελούσε μετόχι του **Θεοβαδίστου όρους Σινά**.

Αρχές του 2016 ο ναός αποκαταστάθηκε πλήρως αναδεικνύοντας τις **υπέροχες και εξαιρετικά ενδιαφέρουσες τοιχογραφίες** του.

Ν.ΚΟΖΑΝΗΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο **Ιερός**
Μητροπολιτικός και
Καθεδρικός Ναός του
Αγίου Νικολάου με το
κωδωνοστάσιό του είναι
ο τρίτος σε αρχαιότητα
Ναός της πόλης.

Πρόκειται για τρίκλιτη βασιλική
καμαροσκέπαστη με δάπεδο
μαρμαρόστρωτο και δίριχτη στέγη,
σκεπασμένη με πλάκες σχιστόλιθου
πρώτα και με κεραμίδια αργότερα. **Η**
(πρώτη) ανέγερση του Ναού έγινε στα
1664 και για να μην προκαλεί τους
μουσουλμάνους κατασκευάστηκε **κάτω**
από την επιφάνεια του εδάφους.

Η μεγάλη ανάπτυξη της Κοζάνης στις
αρχές του 18ου αιώνα προέβαλε
επιτακτική την ανάγκη για ανέγερση νέου,
μεγαλύτερου και ευπρεπέστερου ναού.
Έτσι το **1721 με νέο φερμάνι που**
εξασφαλίστηκε από την Υψηλή Πύλη για
δήθεν επισκευές από σεισμό, **ο Ναός**
ανακαινίστηκε εκ βάθρων. Το έργο
εκτελέστηκε στα 1721, **η δε ιστόρηση των**
τοιχογραφιών έγινε στα 1730. Ο
γυναικωνίτης προστέθηκε στον κεντρικό
Ναό κάποια χρόνια αργότερα.
Μεταγενέστερη είναι και η ανέγερση του
παρεκκλησίου του τιμίου Προδρόμου στη
δυτική πλευρά του Ναού, με την οποία ο
Ναός πήρε την οριστική του μορφή.

Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ / ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΤΗ ΣΑΜΑΡΙΝΑ

**Η Μεγάλη Παναγία είναι ο
μητροπολιτικός ναός
στη Σαμαρίνα, η Κοίμησις της
Θεοτόκου.**

Πρόκειται για μία υπερβολική σε μέγεθος τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική, με μεγάλο νάρθηκα-γυναικωνίτη, προστώο στη δυτική και στη νότια πλευρά, στην ανατολική άκρη του οποίου υπάρχει **παρεκκλήσι αφιερωμένο στους αποστόλους Πέτρο και Παύλο.**

Στη μεγάλη πολύπλευρη αψίδα του Ιερού έχει φυτρώσει, από τις αρχές του αιώνα τουλάχιστον, ένα πεύκο.

Ο ναός **χτίστηκε το 1812** (σύμφωνα με άλλη άποψη το 1818) και τοιχογραφήθηκε δέκα χρόνια αργότερα.

Ν.ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ / ΜΟΝΗ ΚΗΠΙΝΑΣ

Στο χωριό **Καλαρρύτες Τζουμέρκων** βρίσκεται η **Μονή Κηπίνας**, ένα από τα πιο εντυπωσιακά μοναστήρια της Ηπείρου.

Σκαρφαλωμένη στο βουνό, χτισμένη στο κοίλωμα ενός κατακόρυφου και απότομου βράχου, ο οποίος έχει λαξευτεί με τέχνη ώστε να σχηματίζει ένα τέλειο θόλο, προκαλεί δέος και θαυμασμό. Το μοναστήρι **χτίστηκε περί το 1212 μ.Χ.** και είναι αφιερωμένο στην **Κοίμηση της Θεοτόκου**. **Το όνομα οφείλεται στους κήπους που καλλιεργούσαν κοντά στη Μονή οι μοναχοί.** Κατά την τουρκοκρατία, η ξύλινη γέφυρα ήταν κινητή και οι μοναχοί την ανέβαζαν με μοχλό, ώστε να προστατεύονται από επιδρομές. **Ο μικρός ναός της Μονής είναι γεμάτος με αγιογραφίες του 17ου αιώνα.**

Ν.ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ / Ι. ΜΟΝΗ ΓΗΡΟΜΕΡΙΟΥ

Η Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Γηρομερίου, βρίσκεται στην ακριτική περιοχή του Νομού Θεσπρωτίας, στις δυτικές πλαγιές του όρους Φαρμακοβούνι. **Ιδρυτής και πρώτος κτίτωρ της Μονής είναι ο Όσιος Νείλος ο Εριχιώτης (1228-1334)** Κωνσταντινουπόλιτης στην καταγωγή, από την αυτοκρατορική γενιά των Λασκάρων.

Η Ιερά Μονή Γηρομερίου ιδρύθηκε στις αρχές του 14ου αιώνα (μεταξύ 1310 και 1320), στην εποχή της ακμής του Δεσποτάτου της Ηπείρου. Αποτέλεσε σημαντικό μοναστικό κέντρο και έφτασε στην μεγαλύτερη ακμή της στα μέσα του 16ου αιώνα, εποχή κατά την οποία, αριθμούσε περίπου 300 μοναχούς. **Η Μονή πανηγυρίζει στις 15 Αυγούστου**, εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και **στις 2 Ιανουαρίου**, εορτή του κτήτορος Οσίου Νείλου του Ηγιασμένου.

Ν. ΠΡΕΒΕΖΑΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Ο Μητροπολιτικός ναός του Αγίου Χαραλάμπους, στο κέντρο της ιστορικής πόλης και δίπλα στον Ενετικό Πύργο του Ρολογιού, είναι κτίσμα του 18ου αιώνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι εξαίρετες εικόνες του τέμπλου (1793, 1804), οι αγιογραφίες επηρεασμένες από τη βενετσιάνικη ζωγραφική ή το ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο τέμπλο (1828).

Είναι κτισμένος στον τύπο της μονόχωρης βασιλικής, στην ανατολική εξωτερική πλευρά της οποίας **έχει εντοιχιστεί τμήμα ρωμαϊκής σαρκοφάγου**. Στη νοτιοανατολική γωνία της εκκλησίας έχει επίσης προσαρτηθεί νεότερο, **πυργόμορφο κωδωνοστάσιο**. Ο ζωγραφικός διάκοσμος του ναού αποτελείται από μεγάλους **πίνακες ελαιογραφίας** που καλύπτουν τους πλάγιους τοίχους και την ξύλινη οροφή. Πρόκειται για **αντίγραφα** έργων θρησκευτικής ζωγραφικής, **μεγάλων ευρωπαϊών καλλιτεχνών**. Αξιόλογο επίσης είναι το ξυλόγλυπτο τέμπλο, ο άμβωνας επάνω σε κορινθιακό κίονα και ο δεσποτικός θρόνος. **Στο τέμπλο υπάρχουν εικόνες του 18ου αι.**, χαρακτηριστικά έργα της Επτανησιακής Σχολής.

N. ΑΡΤΑΣ / Ι.Ν.ΑΓΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΑΣ

Ο ναός αυτός αποτελεί την πιο "ζωντανή" σύνδεση της σημερινής με τη **βυζαντινή Άρτα**, αφού εκτός από το κτίσμα έχουμε και την "παρουσία" της ίδιας της **βασίλισσας του Δεσποτάτου, της πολιούχου Αγίας Θεοδώρας**. Ο ναός, ο πυλώνας, το πηγάδι και το παρεκκλήσι της Μεταμόρφωσης, είναι ό,τι απόμεινε απ' το κτιριακό συγκρότημα παλαιάς μονής, που αρχικά ιδρύθηκε προς τιμήν του Αγίου Γεωργίου και λειτούργησε για πολλούς αιώνες ως γυναικείο μοναστήρι.

Ο αρχικός ναός κατασκευάσθηκε πιθανόν τον 11ο ή 12ο αιώνα στον τύπο τρίκλητης ξυλόστεγης Βασιλικής, σχήμα που διατήρησε σχεδόν αναλλοίωτο μέχρι σήμερα. Αργότερα -**γύρω στο 1270 - η βασίλισσα της Άρτας Θεοδώρα** ανακαίνισε το ναό προσθέτοντας **το νάρθηκα και τα δύο αετώματα του κυρίως ναού**, ακόμη δε αργότερα (**τέλος του 13ου ή αρχές του 14ου αιώνα**) **προστέθηκε ο ανοικτός κιονοστήρικτος εξωνάρθηκας**, καθώς και οι δυο πεσσοστήρικτοι παρανάρθηκες, οπότε το μνημείο πήρε τη σημερινή του μορφή.

Ν.ΛΑΡΙΣΑΣ / ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΟΜΝΗΝΕΙΟΥ ΣΤΟΜΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

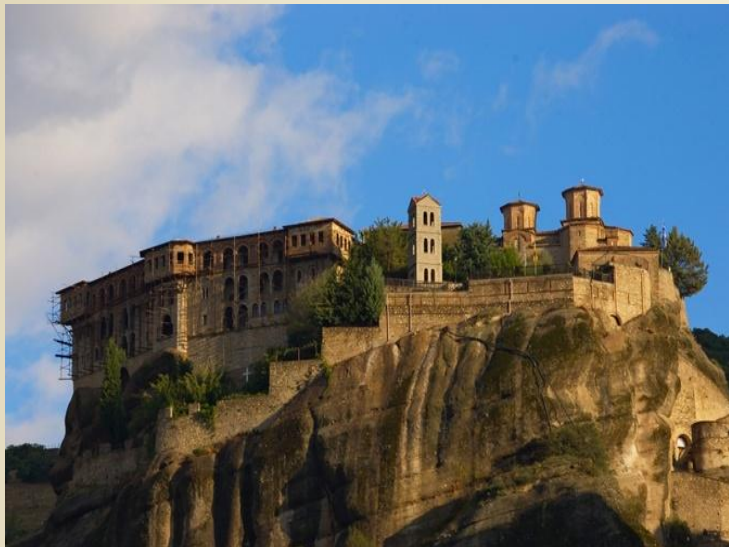
Η Ιερά Μονή Κομνηνείου (Κοιμήσεως της Θεοτόκου και Αγίου Δημητρίου) Στομίου βρίσκεται σε υψόμετρο 180 μ. στον Κίσσαβο. Η ίδρυσή της είναι παλιά και έγινε πιθανώς τον **14ο αιώνα** σε μια περιοχή τότε άσκησης και μετανοίας. Για την ονομασία της μονής (Κομνήνιος), η μια εκδοχή θεωρεί ότι **υπήρχε σχέση του μοναστηριού με τη βυζαντινή δυναστεία των Κομνηνών**, ενώ η δεύτερη και πιθανότερη κάνει λόγο για ονομασία της ευρύτερης περιοχής ως «Οικονόμειο» την εποχή εκείνη.

Η Κομνήνιος Ιερά Μονή είναι αφιερωμένη στην Υπεραγία Θεοτόκο, ενώ ονομάζεται και Μονή του Αγίου Δημητρίου.

Στη μονή έζησαν αρκετοί Άγιοι της εποχής της Τουρκοκρατίας, όπως ο **Άγιος Συμεών ο ανυπόδητος** και ο **Όσιος Δαυίδ ο εν Ευβοία**. Η μονή, την εποχή εκείνη, είχε 300 μοναχούς. Καταστράφηκε αρκετές φορές κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας και ιδίως στα χρόνια της Επανάστασης του 1821. Το μοναστήρι εορτάζει στην Κοίμηση της Θεοτόκου και του Αγίου Δημητρίου, ενώ κατέχει και **τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Οδηγήτριας**.

Ν.ΤΡΙΚΑΛΩΝ / ΜΟΝΕΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ

*Η μοναστική πολιτεία των Μετεώρων είναι η δεύτερη σημαντικότερη μετά από αυτήν του Αγίου Όρους. Οι πρώτες μονές ιδρύθηκαν τον **14ο αι.** Η ανέγερσή τους αποτέλεσε ένα πολύ δύσκολο εγχείρημα, καθώς η ανάβαση των υλικών γινόταν με σκαλωσιές που στηρίζονταν στους βράχους ή με **το δίχτυ** που τραβούσαν από την κορυφή οι μοναχοί. Η θέα των μοναστηριών αυτών και η πεποίθηση πως αποτελούν φυσική προέκταση των βράχων προκαλούν δέος και έντονο θαυμασμό στον επισκέπτη. **Σήμερα, από τις 24 μονές λειτουργούν μονάχα οι 6:***

- Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος ή Μεγάλου Μετεώρου
- Μονή Αγίου Νικολάου Αναπαυσά
- Μονή Αγίου Στεφάνου
- Μονή Αγίας Τριάδας
- Μονή Ρουσάνου
- Μονή Βαρλαάμ
- Ασκηταριά

**Ν.ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ / ΙΕΡΑ
ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ
«ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ»
ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ**

Είναι γνωστή και ως «Μονή Γεωργίου Καραϊσκάκη», αφού κατά την παράδοση, σε σπήλαιο που βρίσκεται κοντά στο μοναστήρι γεννήθηκε το 1782 ο Γεώργιος Καραϊσκάκης.

Το Καθολικό είναι περικαλλής Ναός αφιερωμένος στον Άγιο Γεώργιο, μονόκλιτος, καμαροσκέπαστος, πολύ μικρών διαστάσεων, αθωνικού τύπου, σταυροειδής χωρίς τρούλο, στη θέση του οποίου υπάρχει ημισφαίριο, επάνω στο οποίο είναι αγιογραφημένος ο Παντοκράτωρ. Το τέμπλο του Ναού είναι ξυλόγλυπτο, χρυσοποίκιλτο, με δύο σειρές μη φορητών εικόνων. **Ο Άγιος Γεώργιος είναι αγιογραφημένος όρθιος ολόκληρος με στρατιωτική στολή, κάτω από το άλογό του, εφόσον, όπως πληροφορούμαστε, επικράτησε να αγιογραφείται έφιππος μετά το 18ο αιώνα.** Πίσω από τις δεσποτικές εικόνες του Τέμπλου αναγράφεται το έτος **1602**, ενώ σε άλλο σημείο του τέμπλου, αναγράφεται το έτος **1599**. Στο ανατολικό και δυτικό τμήμα, ο Ναός καλύπτεται με κυλινδρικές καμάρες που εσωτερικά καταλήγουν σε μικρά τόξα, που χρησιμεύουν ως τοξωτά πλαίσια των αγιογραφημένων παραστάσεων. Το ρυθμό αυτό συχνά συναντάμε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας και σε άλλες Βαλκανικές χώρες, όπως η **Ρουμανία**, στοιχείο που αποδεικνύει τις στενές **σχέσεις των Αγράφων με τη Ρουμανία**, στην οποία κατέφευγαν πολλοί Αγραφιώτες.

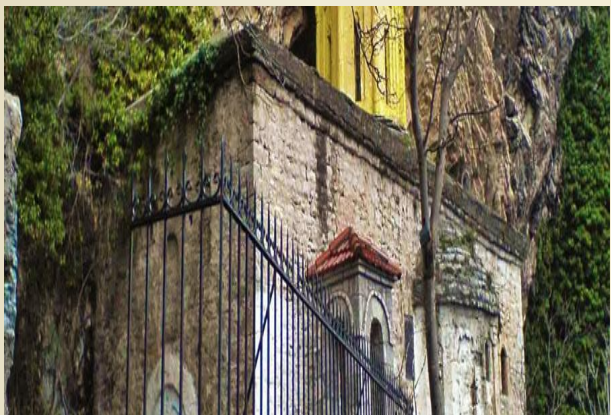
Ν.ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ / Ι.Ν.ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ο ναός του Αγ. Νικολάου, πολιούχου του Βόλου, οικοδομήθηκε από τον Αριστοτέλη Ζάχο, διακεκριμένο αρχιτέκτονα του 20ου αιώνα που το έργο του χαρακτήριζε η «ελληνικότητα», και βρίσκεται στο πιο κεντρικό σημείο της πόλης. Θεωρείται ένα από τα πιο όμορφα μνημεία αλλά και μεγάλη πνευματική κληρονομιά για την πόλη. Ο ναός είναι βυζαντινού ρυθμού, σταυροειδής.

N. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ / ΜΟΝΗ ΣΤΑΝΑΣ

Ανάμεσα στα χωριά Άγραφα και Επινιανά, κυριολεκτικά κρυμμένη σε μια σπηλιά του απόκρημνου βράχου, προστατευμένη από ψηλά δέντρα, στέκει **η Μονή της Παναγίας**, από τα ομορφότερα θρησκευτικά μνημεία των **Αγράφων**. Είναι γνωστή ως Μονή Στάνας, **ονομασία που οφείλεται πιθανότατα στις στάνες των κτηνοτρόφων που υπήρχαν στην περιοχή την περίοδο της Τουρκοκρατίας.**

Σύμφωνα με την παράδοση, η ίδρυσή της σχετίζεται με την ιστορία της θαυματουργής εικόνας της Γέννησης της Θεοτόκου, που κατά μία άποψη βρέθηκε στη σπηλιά από κτηνοτρόφους τον 12ο αιώνα ή μεταφέρθηκε εδώ από τον Στάνο για να προστατευθεί, την περίοδο της εικονομαχίας.

Η μονή φαίνεται ότι κτίστηκε τον **15ο ή 16ο αιώνα**. Το συγκρότημα είναι περιορισμένο λόγω της στενότητας του χώρου, μάλιστα κοιτάζοντας κανείς από χαμηλά βλέπει μόνο τον κομψό τρούλο του καθολικού, με τα στενόμακρα παράθυρα. **Ο ναός, που χρονολογείται στον 18ο αιώνα**, είναι μικρός σε διαστάσεις, σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο και ανήκει σε παραλλαγή του αθωνικού τύπου ναού, που έχει δύο κόγχες στους πλάγιους τοίχους. Το εσωτερικό του είναι διακοσμημένο με τοιχογραφίες που διατηρούνται σε αρκετά σημεία, παρά τη φθορά που έχουν υποστεί από την υγρασία του σπηλαιού, με κυρίαρχη μορφή αυτή **του Παντοκράτορα στον τρούλο**. Ενδιαφέρον είναι το μικρό αλλά κομψό ξυλόγλυπτο τέμπλο, του οποίου οι εικόνες, όπως και οι υπόλοιπες που υπάρχουν μέσα στον ναό, είναι έργα σπουδαίων αγιογράφων της σχολής των Αγράφων, όπως ο Θεοφάνης και ο Διονύσιος.

Ν.ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ / Ι.Μ.ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΔΑΜΑΣΤΑΣ

Η Ιερά Μονή Δαμάστας, αφιερωμένη στο Γενέθλιον της Θεοτόκου βρίσκεται στις πλαγιές του Καλλίδρομου σε ύψος 580 μ., μέσα σε ένα μαγευτικό περιβάλλον και είναι γυναικεία. ***Η πρώτη ιστορία της είναι άγνωστη.*** Το καθολικό είναι του ***11ου αιώνα με Αγιογραφίες του 1818.*** Η Μονή έχει υποστεί πολλές καταστροφές με τη μεγαλύτερη να καταγράφεται στα χρόνια του '21, ***όταν πυρπολήθηκε από τους Τούρκους.*** Τότε καταστράφηκαν τα πολύτιμα κειμήλια και η βιβλιοθήκη της. Η ανοικοδόμησή της Μονής οφείλεται σε προσφορές ευσεβών χριστιανών. ***Πανηγυρίζει στις 8 Σεπτεμβρίου.*** Μια εκδοχή θέλει η ονομασία «Δαμάστα» να προήλθε από την ***πόλη Δαμασκό, απ' όπου, όπως κάποιοι πιστεύουν, ήρθε η Ιερά εικόνα της Παναγίας.***

Ν. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ / Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Στο λόφο της Παραβόλας, όπου στην αρχαιότητα υπήρχε «η ασήμαντος αιτωλική πόλις Βουκάτιον», υψώνεται η Κοίμηση της Θεοτόκου, ναός σημαντικός από αρχιτεκτονική και διακοσμητική άποψη.

Μερικά στοιχεία μας οδηγούν στη χρονολόγηση της δεύτερης φάσης του μνημείου, με μεγαλύτερη πιθανότητα, μέσα στον 10ο αιώνα. Η Κοίμηση της Θεοτόκου είναι Θεομητορική εορτή και εορτάζεται κάθε καλοκαίρι στις 15 Αυγούστου.

Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ / ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

Ένας μεγαλοπρεπής Ναός στο κέντρο της **Άμφισσας**, κοσμημένος με υπέροχες αγιογραφίες ενός από τους πιο γνωστούς αγιογράφους του τόπου μας, του Σπύρου Παπαλουκά.

N. ΒΟΙΩΤΙΑΣ / ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ

Στη δυτική πλαγιά του Όρους Ελικών βρίσκεται η Μονή του Οσίου Λουκά, το καλύτερα διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα της μεσοβυζαντινής περιόδου στην Ελλάδα. Το συγκρότημα αποτελείται από το σύμπλεγμα δύο εκκλησιών, τη μονή της Παναγίας και το Καθολικό, που πλαισιώνονται από κελιά και βοηθητικά κτίσματα. **Ο παλαιότερος ναός αφιερωμένος στην Παναγία χρονολογείται στο δεύτερο μισό του 10^{ου} αι.** Το καθολικό που κτίσθηκε στις πρώτες δεκαετίες του 11^{ου} αι. για να στεγάσει **το λείψανο του Οσίου** είναι μεγαλύτερο στις διαστάσεις με υπόγεια κρύπτη. Τα **ψηφιδωτά** που διακοσμούν τους τοίχους του καθολικού αποτελούν κορυφαία αριστουργήματα της βυζαντινής τέχνης.

Από το 1990 συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO από κοινού με τα άλλα δύο σωζόμενα μοναστήρια της μεσοβυζαντινής περιόδου στην Ελλάδα, **τη Νέα Μονή και τη Μονή Δαφνίου.**

Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ / ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΣΟΣ

Ο ναός του Αγίου Ιωάννη του Ρώσου βρίσκεται στο Προκόπι και είναι αφιερωμένος στον ομώνυμο άγιο. Μεγάλος αριθμός προσκυνητών επισκέπτεται καθημερινά το ιερό λείψανο του αγίου. **Το ιερό λείψανο μεταφέρθηκε στην Εύβοια τον Οκτώβριο του 1924** με το πλοίο «Βασίλειος Δεστούνης». Το **1930** θεμελιώθηκε μεγαλοπρεπής ναός προς τιμή του Αγίου, που αποπερατώθηκε το 1951. Διατηρεί ξενώνα, ο οποίος θεμελιώθηκε το 1977 και εγκαινιάστηκε το 1989. Είναι δυναμικότητας 160 κλινών και περιλαμβάνει ακόμα αίθουσες διαλέξεων, μουσείο κ.ά. Στις αίθουσες του φιλοξενούνται Ιερατικά Συνέδρια, Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις υπό την αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδας.

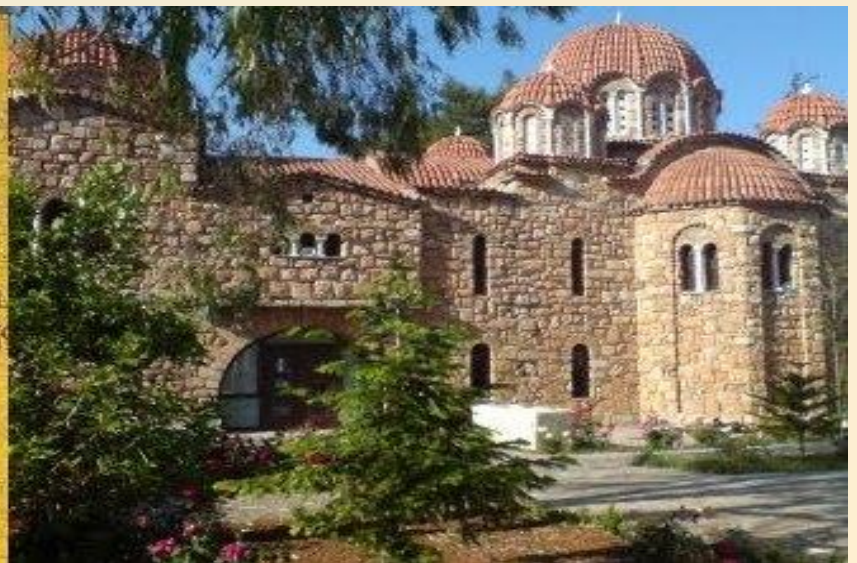
Ν. ΑΤΤΙΚΗΣ / Ι.Μ. ΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η Μονή Αγίου Εφραίμ Νέας Μάκρης ή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου είναι γυναικείο μοναστήρι στο όρος των Αμώμων Αττικής.

Η παλαιά μονή που καταστράφηκε και ήταν στην ίδια τοποθεσία ήταν **ανδρική** και λειτουργούσε από τον **10ο αι. μ.Χ.**

Το μοναστήρι γιορτάζει στις 3 Ιανουαρίου την ημέρα εύρεσης των λειψάνων του Αγίου Εφραίμ, στις 25 Μαρτίου τον Ευαγγελισμό και στις 5 Μαΐου την ημέρα του τελευταίου μαρτυρίου του Αγίου.

Στην αυλή της υπάρχει και ο τάφος του Φώτη Κόντογλου (20ος αιώνας) .

Ν. ΑΧΑΙΑΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΤΡΩΝ

Ο Ιερός Ναός Αγίου Ανδρέα Πατρών ή Καθεδρικός Ναός Αγίου Ανδρέα Πατρών είναι χριστιανική βασιλική. Ο ναός είναι αφιερωμένος στον **πρωτόκλητο απόστολο του Χριστού, Άγιο Ανδρέα**. Η κατασκευή του βυζαντινού ρυθμού ναού ξεκίνησε το **1908** υπό την επίβλεψη του αρχιτέκτονα Αναστάσιου Μεταξά, τον οποίο ακολούθησε ο Γεώργιος Νομικός. **Εγκαινιάστηκε** 66 χρόνια αργότερα, το **1974**. Καλύπτει εμβαδόν περίπου **2.600 τ.μ.** Πάνω στον κεντρικό θόλο υπάρχει ένας επίχρυσος **σταυρός μήκους 5 μέτρων**, και στους υπόλοιπους θόλους υπάρχουν **12 μικρότεροι σταυροί**. **Αυτοί οι σταυροί συμβολίζουν τον Ιησού και τους Αποστόλους του**. Το εσωτερικό του ναού είναι διακοσμημένο με **βυζαντινής τεχνοτροπίας τοιχογραφίες και μωσαϊκά**. Θεωρείται ο μεγαλύτερος ορθόδοξος ναός στην Ελλάδα και από τους μεγαλύτερους στα Βαλκάνια.

Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ / ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΑΠΙΟΥ

Βρίσκεται στο όρος Γερανείων, εκεί όπου βρέθηκε ***το σκήνωμα του Οσίου Παταπίου***. Η Μονή κτίστηκε τον ***11ο αιώνα***. Σημαντικές είναι οι 3 ολόσωμες τοιχογραφίες στο σημείο που βρέθηκε το σκήνωμα του αγίου. ***Οι τοιχογραφίες απεικονίζουν τον Όσιο Πατάπιο, την Αγία Υπομονή και τον Όσιο Νίκωνα***.

N. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ / Ι.Μ. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΑΥΓΟΥ

Η μονή είναι χτισμένη στην απότομη χαράδρα του Ράδου.

Πρόκειται για **τριώροφο μοναστικό σύμπλεγμα** αποτελούμενο από κελιά και χώρους που πλαισιώνουν το καθολικό και είναι **προσαρμοσμένο στις κοιλότητες του απότομου φυσικού βράχου**. Το δισυπόστατο καθολικό βρίσκεται στον δεύτερο όροφο αποτελείται από δυο ναούς: **το ναό των Αγίων Θεοδώρων που είναι σταυρεπίστεγος και το ναό του Αγίου Δημητρίου που καλύπτεται με σταυροθόλιο**. Η ίδρυση της μονής τοποθετείται στον **11^ο αιώνα**, ενώ ο τελικός φρουριακός χαρακτήρας της μονής πρέπει να διαμορφώθηκε στις πρώτες δεκαετίες του **16^{ου} αιώνα**, **όταν η περιοχή αποτελούσε φέουδο των Παλαιολόγων**. Η μονή φαίνεται ότι γνώρισε ιδιαίτερη **ακμή κατά το 17^ο αιώνα**. **Η παρακμή της μονής ξεκίνησε μετά τον** εμπρησμό της από τον Ιμπραήμ τον Ιούνιο του 1825.

N. ΑΡΚΑΔΙΑΣ /Ι.Μ. ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΣΤΕΜΝΙΤΣΑΣ

Χτίστηκε το 16ο αιώνα και είναι σήμερα από τις μεγαλύτερες και ιστορικότερες μονές της Πελοποννήσου. Είναι ***ανδρική μονή*** και έχει τους περισσότερους μοναχούς σε σχέση με τις άλλες μονές της Αρκαδίας. Η ίδρυση ανάγεται στα ***μέσα του 12^{ου} αιώνα (1167)***. ***Το Καθολικό της είναι κτισμένο στην κοιλότητα του βράχου***, έχει σχήμα θολωτής Βασιλικής και εξωτερικά φέρει αγιογραφίες. Παλαιότερα, πρέπει στο σημείο αυτό να υπήρχε ***ασκητήριο***. Οι ***τοιχογραφίες***, παρά τις φθορές, είναι ιδιαίτερα αξιόλογες, ανάγονται στον ***16ο αιώνα*** και ανήκουν στην ***κρητική σχολή***. Θεωρείται ότι φτιάχτηκαν από τον ***Θεοφάνη τον Κρητικό και τον Μόσχο***. Η Μονή διαθέτει αξιόλογη βιβλιοθήκη με σημαντικά θεολογικά και φιλοσοφικά βιβλία. Στο Ηγουμενείο και στο Αρχονταρίκι υπάρχουν παλιές φωτογραφίες, εκκλησιαστικά πρόσωπα και ***γράμματα του Κολοκοτρώνη***.

N. ΗΛΕΙΑΣ / ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΣΚΗΤΗ

Κοντά στο Γούμερο βρίσκεται ***η Ιερά Μονή Ασκητή***. Πρόκειται για εγκαταλειμμένο ***ασκητήριο***, πιθανότατα ***βυζαντινής προέλευσης***, αφιερωμένο ***στην Κατάθεση της Τίμιας Ζώνης της Θεοτόκου***.

Σύμφωνα με μια εκδοχή του μύθου εκεί έζησε ένας ***Ασκητής*** τον οποίον κυνήγησαν οι κάτοικοι της περιοχής νομίζοντας πως είναι ***αγριογούρουνο***, καταλήγοντας στον σημερινό χώρο της μονής όπου ***βρήκαν μία εικόνα της Παναγίας να κρατά ένα βρέφος***.

Σ' εκείνο το σημείο όπου ενώνονται δυο βουνά, μέσα σε ένα φαράγγι χτίστηκε η μονή, η οποία έχει εγκαταλειφτεί από την μοναστική ζωή τα τελευταία 50 χρόνια.

Ν. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ/ Ι.Ν.ΥΠΑΠΑΝΤΗΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Στο ιστορικό κέντρο της πόλης βρίσκεται ο **Ιερός Μητροπολιτικός Ναός της Υπαπαντής του Χριστού**, που είναι και **πολιούχος της Καλαμάτας**.

Ο Βυζαντινός Μητροπολιτικός και Καθεδρικός Ναός λειτουργεί από το **1873**.

Στο Ναό υπάρχει η **θαυματουργή εικόνα της Παναγίας Υπαπαντής**, προστάτιδας των Καλαματιανών και όλων των Μεσσηνίων.

Κάθε χρόνο την **1η και η 2η Φεβρουαρίου** πανηγυρίζει, ενώ πραγματοποιείται λιτανεία της εικόνας στο κέντρο της πόλης.

Ν. ΛΑΚΩΝΙΑΣ / ΜΥΣΤΡΑΣ

Ο Μυστράς αποτέλεσε το απόκρημνο οχυρό που πρόσφερε ο Ταΰγετος στους τελευταίους υπερασπιστές μιας χιλιόχρονης Αυτοκρατορίας. Από την κορυφή του αντανakλούσε για δύο αιώνες η λάμψη της **κλασσικής Ελλάδας**, με ελεύθερους φιλοσόφους όπως ο **Γεώργιος Γεμιστός ή Πλήθων** και μοιραίους Αυτοκράτορες όπως ο **Κωνσταντίνος Παλαιολόγος**. Λαμπρά δείγματα εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής και βυζαντινής τέχνης σώζονται σήμερα στην ακρόπολη:

- Άγιος Δημήτριος (Μητρόπολη)
- Ευαγγελίστρια
- Μοναστήρια
- Βροντόχι
- Άγιοι Θεόδωροι
- Παναγία Οδηγήτρια, ή «Αφεντικό»
- Περίβλεπτος
- Αγία Σοφία
- Παντάνασσα

Ν. ΛΕΣΒΟΥ / ΠΑΝΑΓΙΑ ΓΛΥΚΟΦΙΛΟΥΣΑ

Βρίσκεται στην Πέτρα χτισμένη πάνω σε βράχο, όπου έχουν λαξευτεί **114 σκαλοπάτια** που οδηγούν στην εκκλησία. Η πρώτη εκκλησία πιθανότατα χτίστηκε το **1609 ως το Καθολικό γυναικείας Μονής**.

Το κτίριο ανήκει στην Γενουάτικη εποχή και αυτό αποδεικνύεται από την ύπαρξη οικόσημου των Γατελούζων, που βρέθηκε σε πλάκα του λιθόστρωτου του περιβόλου. Εντός της εκκλησίας υπάρχουν **σπάνιες εικόνες Βυζαντινές** και ένας ωραιότατος επισκοπικός θρόνος.

Η εξαιρετα οχυρή του θέση ωθεί στην αναζήτηση της **κτίσης του στην περίοδο των συχνών πειρατικών επιδρομών της Υστεροβυζαντινής περιόδου**. Ο Ναός δέχθηκε επισκευή το 1840.

Ν. ΧΙΟΥ / Ναός της Παναγίας της Αγιογαλούσαινας

Ο ναός της Παναγίας στο Άγιο Γάλας χρονολογείται το 13ο αιώνα.

Είναι εγγεγραμμένου σταυροειδούς τύπου, με τρούλο, ενώ οι καμαροσκέπαστες προθήκες είναι μεταγενέστερες. Το περίτεχνο **ξυλόγλυπτο τέμπλο** του αποτελεί θεσπέσιο εσωτερικό διάκοσμο. **Το όνομα του ναού οφείλεται στη γαλακτώδη υφή του υγρού που απορρέει από το ομώνυμο σπήλαιο.**

Σύμφωνα με την **παράδοση**, η ανοικοδόμησή του ξεκίνησε κατ' εντολή ενός βασιλιά, του οποίου **η λεπρή κόρη θεραπεύτηκε** από αυτό.

Ν. ΣΑΜΟΥ / ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Το ιστορικό Μοναστήρι της Μεγάλης Παναγίας ή των πέντε οσπιτίων, αφιερωμένο στην κοίμηση της Θεοτόκου αποτελεί το καύχημα της Σαμιακής Εκκλησίας. Ιδρύθηκε το έτος 1586 από τους μοναχούς Νείλο και Διονύσιο, οι οποίοι πριν είχαν μονάσει στο μικρασιατικό όρος "Λάτρος" κοντά στην αρχαία Μίλητο. Στο κέντρο της αυλής υψώνεται ο Ναός της Μονής. Είναι βυζαντινού ρυθμού με τρούλο, σταυροειδούς εγγεγραμμένου σύνθετου τετρακίονιου αθωνίτικου ναού με νάρθηκα, εξωνάρθηκα και παρεκκλήσιο. Ολόκληρος ο ναός, ο νάρθηκας και το ενσωματωμένο κτητορικό παρεκκλήσιο των Αγίων Αποστόλων έχουν τοιχογραφηθεί το έτος 1596, από άγνωστο αγιογράφο, ο οποίος θα πρέπει να είχε γνωρίσει την μεταβυζαντινή αγιογραφική παράδοση του Αγίου Όρους.

Το ξυλόγλυπτο και επιχρυσωμένο τέμπλο, ο δεσποτικός θρόνος, ο άμβωνας και τα αναλόγια των Ψαλτών αποτελούν έξοχα δείγματα της διακοσμητικής ξυλογλυπτικής του ΙΗ' αιώνα.

Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ

/Μονή της Παναγίας της Χοζοβιώτισσας ΑΜΟΡΓΟΥ

Η Μονή της Παναγίας της Χοζοβιώτισσας είναι ορθόδοξο μοναστήρι το οποίο βρίσκεται στην **Αμοργό**.

Η μονή πήρε το όνομά της από την παραφθορά του «Χοζιβίτισσα» ή «Κοζιβίτισσα», το οποίο με τη σειρά του προέρχεται από το τοπωνύμιο Χοζεβά ή Κοζιβά (σήμερα Ουάντι Κελτ, Παλαιστίνη), όπου υπήρχε το ορθόδοξο μοναστήρι του Αγίου Γεωργίου. Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, **η εικόνα της Παναγίας Χοζοβιώτισσας έφτασε την εποχή της Εικονομαχίας δια θαλάσσης στον όρμο της Αγίας Άννας, κοντά στη μονή.** Το μοναστήρι θεωρείται ότι κατασκευάστηκε τον **9ο αιώνα**, την εποχή της άφιξης της εικόνας.

Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ Κομνηνός εκχώρησε με βασιλικό χρυσόβουλο σταυροπηγικά δικαιώματα στη μονή το **1088**. Ένα ασημένιο εξαπτέρυγο στη μονή αναφέρει ότι ανακαινίσθηκε από τον **Αλέξιο Κομνηνό**.

Η Παναγιά Χοζοβιώτισσα είναι η πολιούχος του νησιού και γιορτάζει στις 20 και 21 Νοεμβρίου.

**Ν. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ
/ Ι.Μ.ΑΓΙΟΥ
ΙΩΑΝΝΟΥ
ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΠΑΤΜΟΥ**

Κτίστηκε στο σημείο που πιστεύεται τόσο από την Καθολική όσο και από την Ορθόδοξη Εκκλησία ότι **ο Απόστολος Ιωάννης συνέγραψε το Ευαγγέλιο και την Αποκάλυψη**, κοντά στο σπήλαιο όπου είχε τα οράματα της Αποκάλυψης.

*Η Ιερά Μονή του Αγίου
Ιωάννου του
Θεολόγου είναι Ορθόδο
ξο μοναστήρι που
ιδρύθηκε το 1088 στην
Χώρα της Πάτμου.
Το 1999
κηρύχθηκε Μνημείο
Παγκόσμιας
Κληρονομιάς από
την UNESCO.*

Ν. ΚΕΡΚΥΡΑΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Η εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα είναι μια ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία που βρίσκεται στην παλαιά πόλη της **Κέρκυρας**. **Χτίστηκε τη δεκαετία του 1580 και στεγάζει τα λείψανα του Αγίου Σπυρίδωνα**. Είναι μονόχωρη βασιλική και **το καμπαναριό της είναι το υψηλότερο στα Ιόνια Νησιά**.

Ν. ΛΕΥΚΑΔΑΣ / Ι.Μ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ

Η Ιερά Μονή Φανερωμένης Λευκάδας είναι ένα ιστορικό Μοναστήρι που βρίσκεται στη Λευκάδα. Η Παναγία Φανερωμένη είναι αφιερωμένη στη Κοίμηση της Θεοτόκου που είναι παράλληλα και η προστάτιδα και **πολιούχος του νησιού**. Ο κανονικός τίτλος της Μονής είναι **«Ιερά Μονή Υπεραγίας Θεοτόκου Πεφανερωμένης Λευκάδος»**. Το 332 μ.Χ. ο τότε επίσκοπος Λευκάδος Αγάθαρχος και δύο πατέρες εγκαθίστανται στο ναό, τον επεκτείνουν και χτίζουν τα πρώτα κελιά θέτοντας έτσι τις βάσεις του μοναχισμού στο νησί.

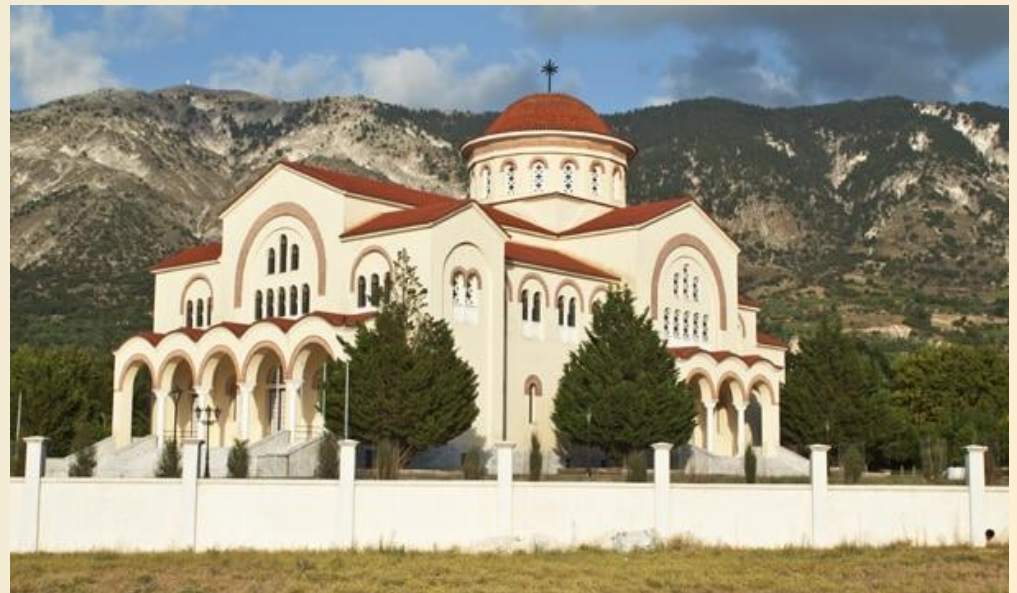
Τον 5ο μ.Χ. αιώνα παραγγέλλεται στην Κωνσταντινούπολη η εικόνα της Παναγίας. Ο σεβάσμιος Ιερομόναχος και αγιογράφος Κάλλιστος αναλαμβάνει να τη φιλοτεχνήσει. **Η εικόνα θα παρουσιαστεί με θαυμαστό τρόπο μπροστά του σχεδιασμένη «αχειροποίητος»** πάνω στο ξύλο και αυτός συμπληρώνει τα χρώματα, γι' αυτό και θα ονομαστεί **Φανερωμένη**.

Ν. ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ / Ι.Ν.ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

Η Μονή βρίσκεται στο οροπέδιο των Ομαλών και αποτελεί το σπουδαιότερο θρησκευτικό μνημείο της Κεφαλονιάς. **Ιδρύθηκε το 1560 από τον ίδιο τον Άγιο Γεράσιμο, τον πολιούχο του νησιού.** Γιορτάζει με μεγάλο πανηγύρι δύο φορές το χρόνο, στις **20 Οκτωβρίου**, αλλά και στις **16 Αυγούστου**. Το σκήνωμα του Αγίου φυλάσσεται στη Μονή και είναι ενδεδυμένο με τα άμφια της ταφής, τοποθετημένο μέσα σε ασημένια λάρνακα, πάνω από τον τάφο του.

Το ασκητήριο του Αγίου, καθώς η είσοδός του βρίσκεται μέσα στο ναό: πρόκειται για ένα πολύ στενό πέρασμα που οδηγεί μέσω μιας σχεδόν κάθετης σιδερένιας σκάλας μήκους τριών μέτρων σε έναν υπόγειο χώρο ο οποίος χωρίζεται από μία στενή οπή σε «δύο δωμάτια». Στους χώρους της Μονής σώζονται ακόμη, **τα τρία μεγάλα πλατάνια που φύτεψε ο ίδιος ο Άγιος, όπως και τα τρία πηγάδια που άνοιξε με τα χέρια του, σύμφωνα με την παράδοση.**

Ν. ΖΑΚΥΝΘΟΥ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Ο σημερινός μεγαλοπρεπής Ναός και η παρακείμενη Μονή του Αμμου γνώρισαν διάφορες φάσεις. Καταστράφηκαν κατά το **μεγάλο σεισμό που ερείπωσε τη Ζάκυνθο το 1893**. Ειδική Ερανική Επιτροπή του 1900 ανέλαβε την ανέγερση νέου Ναού, τα εγκαίνια του οποίου έγιναν στις 22 Αυγούστου **1948**. Ιδιαίτερα σημαντικά έργα τέχνης του Ναού αποτελούν: α) Η αργυρόγλυπτη Λάρνακα του Ιερού Λειψάνου (1829), β) οι Δεσποτικές εικόνες στο Τέμπλο (1829), γ) ο περίφημος πίνακας της Λιτανείας του Αγίου (1766), δ) το ξυλόγλυπτο και χρυσωμένο “Δωμάτιο” του Αγίου κ. α.

Ν. ΧΑΝΙΩΝ / Ι. ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Αφιερωμένος στα Εισόδια της Θεοτόκου, ο καθεδρικός ναός της πόλης των Χανίων χτίστηκε στη θέση ενός παλαιότερου ναού της Θεοτόκου του 14ου αιώνα. Πρόκειται για μια τρίκλιτη βασιλική, όπου το κεντρικό κλίτος είναι αφιερωμένο στην Παναγία, το βόρειο στον Άγιο Νικόλαο και το νότιο στους Τρεις Ιεράρχες.

Επί τουρκοκρατίας μετατράπηκε σε σατλωνοποιείο και το 1868 αποδόθηκε στους ορθοδόξους, με πρόνοια και χρηματική επιχορήγηση του ίδιου του Οθωμανού Διοικητή Κρήτης Μουσταφά Ναϊλή Πασά.

Εσωτερικά διακρίνεται για τον πλούσιο ***φορητό*** και ***τοιχογραφικό διάκοσμο Κρητών καλλιτεχνών.***

Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ / Ι. Μ.ΑΓΚΑΡΑΘΟΥ

Η ονομασία της μονής προέρχεται από τη λέξη Αγκάραθος, επειδή, κατά την παράδοση, η παλιά εικόνα της Παναγίας που βρέθηκε κάτω από μια αγκαραθιά, στο σημείο που κτίστηκε αργότερα η εκκλησία. Η λέξη Αγκάραθος είναι προελληνική και δηλώνει ένα **θάμνο που ταυτίζεται πιθανό με το φυτό φλομίσ η θαμνώδης ή το φυτό θαλλωτή η κρατηφόρος. Για τη χρονολογία της ίδρυσης της μονής δεν υπάρχουν ακριβείς πληροφορίες. **Αναφέρεται σε έγγραφα και βιβλία του 16ου αιώνα.****

Η Μονή Αγκαράθου υπήρξε σημαντικό πνευματικό κέντρο της Κρήτης κατά την Ενετοκρατία. Εκεί φοίτησαν επιστήμονες της εποχής, ενώ έγγραφα του 1559, που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο Ιστορίας, αποδεικνύουν ότι **η μονή διέθετε σημαντικότερη βιβλιοθήκη. Στην περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας, έπεσε σε παρακμή. Την εποχή αυτή τα σημαντικότερα **κειμήλια της μονής**, καθώς και η εικόνα της Παναγίας **φυγαδεύτηκαν στα Κύθηρα.** Εκεί παρέμειναν μέχρι το 1970, όταν οι αρχές των Κυθήρων παρέδωσαν στη μονή όσα από τα κειμήλιά της είχαν διασωθεί, **μεταξύ των οποίων και την εικόνα που είχε ονομαστεί «Παναγία Ορφανή» όσο παρέμενε μακριά από το μοναστήρι.****

Ν. ΡΕΘΥΜΝΗΣ / Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΟΥ

Ένα από τα πιο όμορφα σπηλιαράκια που βρήκε **καταφύγιο η λατρεία του Αγίου Αντωνίου** και ταυτόχρονα ένα από τα πλέον άγνωστα είναι αυτό στο **χωριουδάκι Φωτεινός ή Φωτεινού** στο κέντρο του νομού **Ρεθύμνου**.

Το ιστορικό αυτό χωριό που βρίσκεται καλά κρυμμένο ανάμεσα σε πυκνά **δάση δρυός** οφείλει το όνομά του σύμφωνα με την ιστορία **σε έναν από τους στρατηγούς του Νικηφόρου Φωκά, τον Φωτεινό**.

Με την επικράτηση του Νικηφόρου Φωκά και την **απελευθέρωση της Κρήτης** ο στρατηγός Φωτεινός πήρε σαν κληροδότημα την περιοχή που σήμερα είναι χτισμένο το χωριό.

**Ν. ΛΑΣΙΘΙΟΥ / Ι.Μ.
ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ**

Η Μονή είναι αφιερωμένη στην **Κοίμηση της Θεοτόκου και στη Ζωοδόχο Πηγή**. Βρίσκεται χτισμένη σε υψόμετρο 540 μ. πάνω σε ένα απότομο βράχο κοντά στην Παχειά Άμμο, **με το ιερό της να βρίσκεται σε μια σπηλιά**. Η θέση της μονής είναι οχυρή και **υπήρξε καταφύγιο Κρητών επαναστατών κατά την Ενετοκρατία και την Τουρκοκρατία**. Γιορτάζει στις **15 Αυγούστου** και πλήθος πιστών συρρέει για να προσκυνήσει.

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ

**Το Άγιο(ν) Όρος αποτελεί
αυτοδιοίκητο τμήμα
του Ελληνικού Κράτους, που
βρίσκεται στη χερσόνησο του
Άθω της Χαλκιδικής,
στη Μακεδονία.**

Περιλαμβάνει τις **είκοσι Ιερές
Μονές**, τα εξαρτήματά τους και
διάφορα καταστήματα και
υπηρεσίες. Το καθεστώς και ο
τρόπος λειτουργίας του
καθορίζονται με λεπτομερή
τρόπο, παράλληλα προς
το Σύνταγμα της Ελλάδας, με
τον Καταστατικό Χάρτη του
Αγίου Όρους (Κ.Χ.Α.Ο.) της 10ης
Μαΐου 1924.

**Από το 1988 συγκαταλέγεται
στον κατάλογο των Μνημείων
Παγκόσμιας Πολιτιστικής
Κληρονομιάς της UNESCO**

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ

Το Άγιο Όρος συνίσταται από είκοσι Ιερές Μονές. Σύμφωνα με την ιεραρχική τάξη οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, καλούμενες και **Αθωνικές**, οι οποίες είναι **αυτοδιοίκητες** και διοικούνται σύμφωνα με τον εσωτερικό τους κανονισμό, τον οποίο ψηφίζουν οι ίδιες και εγκρίνει η Ιερά Κοινότητα, είναι οι εξής:

- *Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας (963)*
- *Ιερά Μονή Βατοπεδίου(972)*
- *Ιερά Μονή Ιβήρων (976)*
- *Ιερά Μονή Χιλανδαρίου (1197, Σερβική)*
- *Ιερά Μονή Διονυσίου (1375)*
- *Ιερά Μονή Κουτλουμουσίου(12^{ος} αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Παντοκράτορος (1363)*
- *Ιερά Μονή Ξηροποτάμου (11ος αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Ζωγράφου (919, Βουλγαρική)*
- *Ιερά Μονή Δοχειαρίου (11ος αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Καρακάλλου(1070)*
- *Ιερά Μονή Φιλοθέου (992)*
- *Ιερά Μονή Σίμωνος Πέτρας (1363)*
- *Ιερά Μονή Αγίου Παύλου (11ος αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Σταυρονικήτα (1542)*
- *Ιερά Μονή Ξενοφώντος (1070)*
- *Ιερά Μονή Γρηγορίου (14ος αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Εσφιγμένου (11ος αιώνας)*
- *Ιερά Μονή Αγίου Παντελεήμονος (11ος αιώνας, Ρωσική)*
- *Ιερά Μονή Κωνσταμονίτου (1086)*

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://travelioannina.com/el/node/91>
- <https://www.imartis.gr/>
- <https://www.imnp.gr/>
- <http://discoverpreveza.gr/mitropolitikos-ieros-naos-agiou-xaralampous/>
- <https://monigiromeriu.gr/el/index.htm>
- <https://www.visit-grevena.gr/points-of-interest/religious-tourism/megali-panagia-samarina/>
- <https://kozaniguide.gr>
- <https://www.kozanilife.gr/>
- <http://history.eled.uowm.gr/wp-content/uploads/2019/11/>
- <https://greecedestination.gr/>
- <https://www.vimaorthodoxias.gr/monastiria-tou-kosmou/i-iera-moni-damastas-stin-fthiotida/>
- <https://iaitoloakarnania.gr/2021/08/i-panagia-toy-kastroy-stin-paravola-agrinioy/>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Fwkidas/Politismos/Ekklisies_Monastiria
- <https://greeceintime.gr/index.php/mnimeia-christianosinis/111-osiosloukas>
- <https://www.voriaevia.gr/>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Korinthias/Politismos/Ekklisies_Monastiria
- <https://www.argolisculture.gr/el/lista-mnimeion/i-moni-agiou-dimitriou-aygou-iria/>
- https://certs-it.com/2018/02/13/%CE%B1%CF%81%CE%BA%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%B1/https://istorikakastorias.blogspot.com/2010/10/blog-post_26.html
- <https://www.ekklisiaonline.gr/protaseis/travel/proskynimatiki-periigisi-kastoria/>

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://www.e-evros.gr/gr/kentrikh/1/monasthria-ekklhsies/612>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Rodopis/Politismos/Ekklisies_Monastiria/10571-Naos_Koimisews_tis_Theotokoy
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Ksanthis/Politismos/Ekklisies_Monastiri_a/5143-Ieros_Mitropolitikos_Naos_Timioy_Prodromoy
- <https://www.visit-drama.com/thriskeytika-mnimeia/>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Kabalas/Politismos/Ekklisies_Monastiria
- <https://tourism.serres.gr/ieroi-naoi/>
- <http://visitkassandra.com/el/panagia-faneromeni/>
- <https://www.giannitsa.gr/index.php/>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Pierias/Politismos/Ekklisies_Monastiria/11068-Moni_Agioy_Dionysioy_en_Olympw
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Trikalwn/Politismos/Ekklisies_Monastiri_a/1800-Mones_Metewrwn
- <https://www.imthf.gr/index.php/features/ieres-mones/705-im-ag-georgiou>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%B5%CF%81%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B1%CF%8C%CF%82_%CE%91%CE%B3%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%91%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%AD%CE%B1_%CE%A0%CE%B1%CF%84%CF%81%CF%8E%CE%BD

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://www.libraryoac.gr/el/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B7%CE%B3%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%BF%CE%AF-%CE%BD%CE%B1%CE%BF%CE%AF?limitstart=0>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Lasithioy/Politismos/Ekklisies_Monastiria/2438-Moni_Panagias_Fanerwmenis_Goyrnia
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CE%AE_%CE%91%CE%B3%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%95%CF%86%CF%81%CE%B1%CE%AF%CE%BC_%CE%9D%CE%AD%CE%B1%CF%82_%CE%9C%CE%AC%CE%BA%CF%81%CE%B7%CF%82
- <http://www.olympiaholiday.gr/ilia/tourism/articles/article.jsp?context=1504&categoryid=12839&articleid=8977>
- <http://www.messinianchamber.gr/mesinia/tourism/articles/article.jsp?context=1504&categoryid=203&articleid=16560>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%86%CE%B3%CE%B9%CE%BF_%CE%8C%CF%81%CE%BF%CF%82
- <https://www.exploresparta.gr/tourism/ekklisies-monastiria-mystra/>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/N_Magnisias/Politismos/Ekklisies_Monastiria
- http://kritotopos.blogspot.com/p/blog-page_07.html

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://imlarisis.gr/home/imlt/%ce%b9%ce%b5%cf%81%ce%b5%cf%82-%ce%bc%ce%bf%ce%bd%ce%b5%cf%82/>
- <https://agios.imcorfu.gr/>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CE%AE_%CE%A6%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7%CF%82_%CE%9B%CE%B5%CF%85%CE%BA%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82
- <https://www.imzante.gr/mones-zakynthou/moni-strofadwn/moni-agiou-dionysiou-poli-zakynthou>
- <https://ekefalonias.gr/i-moni-agiou-gerasimou-kai-alla-9-monast/>
- [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%BF%CF%84%CF%8C%CE%BD%CF%84%CE%B1_\(%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7\)](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A1%CE%BF%CF%84%CF%8C%CE%BD%CF%84%CE%B1_(%CE%98%CE%B5%CF%83%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7))
- <https://www.gtp.gr/Locpage.asp?id=8465&lng=1>
- http://www.wondergreece.gr/v1/el/Perioxes/Xios/Politismos/Ekklesies_Monastiria/4767-Naos_tis_Panagias_tis_Agiogaloysainas
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CE%AE_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%A7%CE%BF%CE%B6%CE%BF%CE%B2%CE%B9%CF%8E%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CE%AE_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%91%CE%B3%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%99%CF%89%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%BF%CF%85_%CF%84%CE%BF%CF%85_%CE%98%CE%B5%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%BF%CF%85

2^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ «ΕΛΛΑΔΑ: ΝΑΟΙ ΚΑΙ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ»

ΤΜΗΜΑ Β3

**ΖΗΣΗ ΟΥΡΑΝΙΑ / ΛΑΜΠΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ / ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΛΥΔΙΑ/
ΠΑΠΠΑ ΟΛΥΜΠΙΑ-ΣΟΦΙΑ/ ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ/ ΤΖΙΜΑ ΕΙΡΗΝΗ/
ΤΗΛΕΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ/ ΤΣΕΡΙΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ/ ΤΣΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ/
ΤΣΟΛΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ/ ΤΣΟΛΚΑ ΝΕΦΕΛΗ-ΔΗΜΗΤΡΑ/ΧΗΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
**ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ: ΚΟΥΣΙΟΥΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΕ01-ΠΕ02 / ΜΩΡΑΙΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ
ΠΕ02****

**ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ: 2021-22
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2022**